

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Пропедевтика медицини
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра сімейної медицини з курсом дерматовенерології
Розробник(и)	Бокова Світлана Іванівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	два семестри
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 94 год. становить контактна робота з викладачем (18 год. лекцій, 76 год. практичних занять), 56 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Громадське здоров'я"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни є необхідність знань з: англійської мови, анатомії людини, фізіології, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студента основ клінічного мислення і набуття професійних компетентностей обстеження хворого та оцінки основних проявів захворювань внутрішніх органів із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Основні методи обстеження хворих

Тема 1 Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни.

Пропедевтика внутрішньої медицини як введення в клінічну практику. Історія становлення пропедевтики внутрішньої медицини в Україні та за її межами. Основні цілі та об'єкти вивчення пропедевтичної медицини. Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб: фізикальні, інструментальні, лабораторні.

Тема 2 Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого.

Медична історія хвороби: основні її розділи та правила складання. Методика розпитування хворого, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого. Основні структурні частини анамнезу (паспортна частина, скарги хворого, анамнез захворювання, розпитування по органах та системах, анамнез життя). Роль вчених-клініцистів у розвитку професійного мистецтва опитування хворого. Методика проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого (різновиди загальних станів хворого та їх критерії), оцінка стану його свідомості (типи порушень свідомості), постави, ходи (різновиди постави та ходи при різній патології), положення у ліжку (активне, пасивне, вимушене, їх види). Тілобудова та основні критерії нормальних конституціональних типів. Визначення і оцінка індексу маси тіла. Шкіра, її властивості (колір, еластичність, вологість, температура, елементи висипки, невуси, шрами, рубці) та патологічні зміни; оцінка стану волос та нігтів. Підшкірна клітковина (вгодованість, розподіл, типи ожиріння), стан м'язів та опорно-рухового апарату. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів. Діагностичне значення симптомів, отриманих під час загального огляду хворого. Методика проведення та послідовність огляду голови і шиї, кінцівок та тулуба, живота та грудної клітки. Діагностичне значення симптомів.

Тема 3 Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Статичний та динамічний огляд грудної клітки. Пальпація грудної клітки.

Послідовність виявлення та деталізації найважливіших суб'єктивних симптомів і їх семіологічна оцінка. Особливості з'ясування анамнезу захворювання та життя. Методика проведення статичного та динамічного огляду грудної клітки. Визначення топографічних ділянок та фізіологічних утворень на грудній клітці та їх діагностичне значення. Фізіологічні та патологічні форми грудної клітки, їх критерії. Патологічні форми дихання (Чейна-Стокса, Біота, Куссмауля, Грокко), їх характеристика та причини виникнення. Послідовність проведення пальпації грудної клітки, визначення голосового тремтіння та семіологічна оцінка його результатів.

Тема 4 Перкусія як метод фізикального обстеження легень. Методика проведення порівняльної перкусії легень. Методика проведення топографічної перкусії легень. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень.

Історія становлення перкусії як методу фізикального обстеження. Роль перкусії у визначенні стану легень. Класифікація перкусії за цілями, за силою нанесення перкуторного удару, за методикою проведення. Різновиди та умови виникнення перкуторних тонів. Основні топографічні ділянки та орієнтири на поверхні грудної клітки. Основні завдання та методика проведення порівняльної перкусії легень. Алгоритм проведення порівняльної перкусії легень. Послідовність характеристики та діагностичне значення отриманих даних. Причини виникнення тупого, тимпанічного, притуплено-тимпанічного, коробкового перкуторних тонів над легеньми. Основні топографічні лінії на поверхні грудної клітки. Основні завдання та послідовність проведення топографічної перкусії легень. Визначення висоти стояння верхівок легень спереду та ззаду, ширини полів Креніга. Послідовність визначення нижньої межі легень, активної та пасивної рухливості нижнього легеневого краю. Простір Траубе, його значення при патології легень. Результати порівняльної та топографічної перкусії легень при синдромах ущільнення легеневої тканини, накопичення рідини та повітря у плевральній порожнині, збільшення повітряності легеневої тканини, утворення порожнини в легеньх.

Тема 5 Аускультация як метод фізикального обстеження легень. Методика аускультатії легень. Основні дихальні шуми. додаткові дихальні шуми (хрипи, крепітація, шуму тертя плеври).

Історія розвитку аускультатії як методу фізикального обстеження хворого. Правила користування стетоскопом та фонендоскопом. Методика проведення орієнтовної порівняльної аускультатії легень. Основні дихальні шуми: везикулярне та бронхіальне дихання, їх кількісні та якісні зміни, умови виникнення. Методика визначення бронхофонії та її діагностичне значення. Класифікація додаткових дихальних шумів (хрипи, крепітація, шум тертя плеври). Причини виникнення сухих та вологих хрипів, їх різновиди. Діагностичне значення консонуючих і неконсонуючих хрипів. Умови виникнення крепітації та шуму тертя плеври. Диференціальні ознаки додаткових дихальних шумів. Додаткові аускультативні феномени (шум плескоту Гіпократ, шум падаючої краплі, шум “водяної дудки”), причини їх виникнення та діагностичне значення.

Тема 6 Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.

Роль аналізів крові в діагностиці захворювань дихальної системи. Лабораторне дослідження харкотиння. Плевральна пункція (техніка проведення та лабораторне дослідження пунктату). Показання та методика проведення спірографії і пневмотахометрії, основні показники в нормі, зміни при обструктивному та рестриктивному варіантах порушень дихання. Пульсоксиметрія та дослідження газів артеріальної та венозної крові. Знайомство з методикою проведення та діагностичним значенням бронхоскопії та бронхографії. Рентгенологічне дослідження органів грудної клітки, його різновиди та діагностичне значення. Комп'ютерна томографія органів грудної клітки, основні показання до її проведення.

Тема 7 Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево–судинної системи.

Діагностичне значення основних фізикальних методів обстеження системи кровообігу (розпитування, огляду, пальпації, перкусії, аускультатії). Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із серцево–судинною патологією. Особливості збирання анамнезу захворювання та життя. Проведення загального огляду кардіологічного хворого. Поняття про серцево-судинний ризик. Послідовність проведення огляду ділянки серця, визначення меж відносної та абсолютної меж серця. Методика і техніка аускультатії серця. Механізм формування серцевих тонів. Причини посилення та послаблення тонів. Акцент тону. Зміни тонів за тембром (хлопаючий, приглушений, оксамитовий, металевий, гарматний тони). Поняття про розщеплення та роздвоєння серцевих тонів, причини їх виникнення та часові характеристики. Додаткові тони – тон відкриття мітрального клапана, галопні тони (протодіастолічний, мезодіастолічний та пресистолічний ритм галопу). Методичні особливості аускультатії серця - безпосередньо вухом, стетоскопом, фонендоскопом: у положенні хворого стоячи, лежачи, у стані спокою і після фізичного навантаження. Причини виникнення та класифікація серцевих шумів (внутрішньосерцеві та позасерцеві, органічні та функціональні, систолічні та діастолічні, шуми вигнання, наповнення, регургітації). Діагностичне значення

Тема 8 Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.

Судини, доступні для визначення пульсу (артеріального, венозного). Правила та послідовність дослідження пульсу на променевій артерії. Визначення основних властивостей пульсу (синхронності, ритмічності, частоти, напруження, наповнення, висоти, швидкості, рівномірності), виявлення дефіциту, лабільності, парадоксальності, дикротичності пульсу. Визначення венозного тиску. Правила вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках. Основні методи визначення артеріального тиску. Поняття про тони Короткова. Основні параметри, що визначають показники систолічного та діастолічного артеріального тиску. Поняття про пульсовий та середньодинамічний артеріальний тиск. Плечо-гомільковий індекс. Нормальні значення артеріального тиску у відповідності до критеріїв ВООЗ/МТГ.

Тема 9 Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ.

Клініко-діагностичне значення методу електрокардіографії. Біофізичні і фізіологічні основи ЕКГ. Структура і функція водіїв ритму серця та провідникової системи. Основні та додаткові шляхи проведення імпульсу. Методика і техніка реєстрації ЕКГ: стандартні відведення, однополюсні відведення від кінцівок, грудні відведення. Основні елементи ЕКГ: значення тривалості та амплітуди зубців, тривалості інтервалів і сегментів в нормі. Алгоритм і методика розшифрування ЕКГ.

Тема 10 Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи.

Фонокардіографія: діагностичне значення методу, методика реєстрації та принципи розшифрування ФКГ. Полікардіографія. Ехокардіографія: діагностичне значення методу, методика і техніка ехокардіографічного дослідження. Найважливіші ехокардіографічні параметри – об'єми порожнин серця, фракція викиду, товщина міжшлуночкової перетинки та задньої стінки лівого шлуночка. Допплерографія серця та судин. Флебोगрафія, реовазографія: діагностичне значення методів. Методика і техніка дослідження. Роль коронароангіографії, комп'ютерної томографії, магніто-резонансної томографії в сучасній діагностиці серцево-судинної патології.

Тема 11 Розпит та огляд хворих із захворюваннями органів травлення. Огляд живота.

Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із патологією шлунково–кишкового тракту. Особливості збирання анамнезу. Зміни зовнішнього вигляду хворого при різних патологіях шлунково–кишкового тракту. Послідовність огляду живота (форма, розміри, симетричність, стан шкіри та пупка, вгодованість, стан підшкірних судин, характер оволосіння). Поняття про топографічні зони та топографічні лінії на поверхні живота.

Тема 12 Перкусія і пальпація живота.

Завдання та методика проведення поверхневої пальпації живота (пальпація до дузі великого та малого радіусу, перевірка симптомів подразнення очеревини, виявлення розходження прямих м'язів живота, наявності пупкових кил та кил білої лінії живота). Методи виявлення асцитів (оглядовий, перкуторний, флюктуації). Проекція відділів шлунково-кишкового тракту на поверхню живота. Послідовність проведення глибокої ковзної методичної пальпації відділів кишківника за методом Образцова–Стражеска. Перкуторне визначення розмірів та меж печінки за методами Образцова та Курлова. Причини збільшення та зменшення розмірів печінки. Методика проведення глибокої ковзної пальпації печінки. Характеристика нормальної пальпаторної картини та можливі зміни нижнього краю печінки при патології. Методика перкуторного визначення розмірів селезінки, основні причини її збільшення. Правила пальпації селезінки. Діагностична цінність визначення симптому Пастернацького.

Тема 13 Лабораторні методи обстеження травної системи.

Методика інтрагастральної рН-метрії, фракційного дослідження шлункового вмісту, аналіз отриманих даних. Методи діагностики *Helicobacter pylori*. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування, аналіз отриманих даних.

Тема 14 Інструментальні методи обстеження травної системи.

Ознайомлення з показаннями та методикою проведення фіброгастро–дуоденоскопії та фіброколоноскопії. Сучасні методи вивчення секреторної та кислотопродукуючої активності шлунка. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування, ан. Рентгенологічні методи обстеження шлунково–кишкового тракту.

Модуль 2. Основні підходи до надання медичної допомоги пацієнтам різних вікових категорій

Тема 15 Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів.

Визначення та сучасна класифікація гломерулонефриту та пієлонефриту. Основні механізми розвитку гломерулонефриту та пієлонефриту. Скарги хворих при ураженні нирок та результати фізикального обстеження хворих на гломеруло– та пієлонефрит. набряковий синдром та синдром артеріальної гіпертензії при захворюваннях нирок. Сечовий, нефротичний синдроми при захворюваннях нирок. Поняття про хронічну хворобу нирок. Лабораторне дослідження сечі, аналіз та інтерпретація результатів загальноклінічного аналізу сечі, дослідження сечі за Нечипоренком, Амбурже, Адис–Каковським, Зимницьким. Результати біохімічного дослідження крові при патології нирок. Можливості інструментальної діагностики патології нирок.

Тема 16 Артеріальна гіпертензія: основні синдроми та симптоми.

Визначення ВОЗ/МТГ для артеріальної гіпертензії, есенціальної гіпертензії (гіпертонічної хвороби) та симптоматичної гіпертензії. Основні фактори ризику гіпертонічної хвороби та механізми її розвитку. Класифікація гіпертонічної хвороби за рівнем артеріального тиску та за ураженням органів-мішеней. Основні скарги хворого на гіпертонічну хворобу, дані огляду, пальпації прекардіальної ділянки, перкусії меж серцевої тупості та аускультатії серця. ЕКГ–ознаки змін міокарда при гіпертонічній хворобі. Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Ускладнені та неускладнені гіпертонічні кризи.

Тема 17 Ішемічна хвороба серця: основні симптоми та синдроми при гострому коронарному синдромі. Хронічна ішемічна хвороба серця

Нестабільна стенокардія, поняття про гострий коронарний синдром. Визначення та основні клінічні прояви гострого інфаркту міокарда. Дані фізикальних методів обстеження хворих на гострий інфаркт міокарда. Періодизація інфаркту міокарда. ЕКГ–зміни при різних формах інфаркту міокарда в різні періоди його перебігу. Сучасні лабораторні маркери некрозу міокарда. Визначення поняття «ішемічна хвороба серця» (ІХС). Основні патогенетичні механізми та фактори ризику ІХС. Дисліпідемії. Атеросклероз. Сучасна класифікація ІХС. Визначення та основні клінічні прояви стенокардії. Функціональні класи стабільної стенокардії. Методи об'єктивної діагностики стенокардії

Тема 18 Пневмонії та плеврити: симптоми та синдроми на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження.

Визначення та сучасна класифікація пневмоній (госпітальна, негоспітальна, аспіраційна, пневмонія у осіб з послабленим імунітетом), класифікація за характером ураження легень (плевропневмонія, бронхопневмонія, інтерстиціальна пневмонія). Основні етіологічні чинники пневмонії. Скарги хворих та особливості даних фізикальних методів обстеження хворих на плевро- та бронхопневмонію. Критерії тяжкого перебігу пневмонії. Можливості інструментальної діагностики ущільнення легеневої тканини. Лабораторні ознаки запального синдрому при пневмоніях. Синдром ущільнення легеневої тканини. Причини розвитку запалення плевральних листків. Шляхи утворення та циркуляції внутрішньоплевральної рідини в нормі та при патології. Особливості скарг хворого при сухому та ексудативному плевриті, відмінність даних фізикального обстеження (пальпації, перкусії, аускультатії легень) при різних формах плевриту. Синдроми накопичення рідини та повітря у плевральній порожнині. Можливості інструментальної діагностики. Відмінність між ексудатом та трансудатом за даними фізикального та лабораторного обстеження. Основні клінічні прояви та стадії синдрому дихальної недостатності при захворюваннях легень.

Тема 19 Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма.

Визначення та основні механізми розвитку хронічного бронхіту та бронхіальної астми. Основні скарги та дані фізикального обстеження хворих на хронічний бронхіт і бронхіальну астму. Синдром бронхіальної обструкції, мукоциліарної недостатності та підвищеної повітряності легень. Основні методи інструментальної діагностики. Лабораторні ознаки бронхіальної астми за даними загального аналізу крові та дослідження харкотиння. Визначення та основні клінічні прояви бронхоектатичної хвороби. Поняття про хронічне обструктивне захворювання легень.

Тема 20 Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки.

Визначення та сучасна класифікація гастриту і пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки. Основні етіологічні чинники цих захворювань. Розповсюдженість хелікобактеріозу, умови пошкодження слизової оболонки шлунку та 12-палої кишки. Основні скарги хворих на хронічний гастрит та пептичну виразку. Особливості больового синдрому в залежності від локалізації патологічного вогнища та стану кислотопродукуючої функції шлунку. Прояви диспептичного синдрому при хронічному гастриті та пептичній виразці шлунку і 12-палої кишки. Можливості інструментального та лабораторного обстеження хворих. Основні ускладнення пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки. Синдром шлункової кровотечі.

Тема 21 Основні симптоми та синдроми при захворюваннях гепатобіліарної системи. Основні клінічні та лабораторні прояви хронічних гепатитів і цирозів печінки.

Визначення та принципи сучасної класифікації хронічного холециститу та холангіту. Поняття про дискінезії жовчовивідних шляхів та їх типи. Основні скарги хворих на холецистит і холангіт. Дані фізикального обстеження пацієнтів із хронічним холециститом та холангітом. Жовчнокам'яна хвороба: основні скарги та дані фізикального обстеження. Особливості больового синдрому. Основні прояви жовтяничного синдрому та синдрому холестазу, їх лабораторні ознаки. Визначення та принципи сучасної класифікації хронічного гепатиту та цирозу печінки. Основні етіологічні чинники розвитку гепатиту та цирозу печінки. Механізм ураження печінки при гепатитах вірусної етіології. Основні скарги хворих на гепатити та цирози печінки, особливості результатів огляду та дані фізикального обстеження. Синдроми портальної гіпертензії, печінкової недостатності та гепатолієнальний синдром при ураженнях печінки. Основні ускладнення цирозів печінки.

Тема 22 Принципи побудови діагнозу.

Медична історія хвороби: основні її розділи та правила складання. Узагальнення знань з методики розпитування та огляду хворого, його діагностичне значення, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого.

Тема 23 Сучасні принципи класифікації та кодування хвороб.

Поняття про міжнародні класифікації хвороб та принципи їх використання в клінічній практиці. Використання МКХ 10, ICPC 2. Класифікатор хвороб та споріднених проблем в охороні здоров'я. Класифікатор медичних інтервенцій.

Тема 24 Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів системи крові. Загальноклінічний аналіз крові.

Визначення та сучасна класифікація анемії. Основні лабораторні критерії анемії. Механізм розвитку нестачі заліза в організмі та виникнення залізодефіцитної анемії. Основні клінічні прояви сидеропенічного та загальногіпоксичного синдромів при залізодефіцитній анемії. Причини та патогенез В12–фолієводефіцитної анемії. Прояви загальноанемічного синдрому, синдромів ураження органів травлення, фунікулярного мієлозу та ураження периферичної крові при В12–фолієводефіцитній анемії. Основні лабораторні ознаки В12–фолієводефіцитної анемії. Вроджені та набуті гемолітичні анемії: прояви загальноанемічного, жовтяничного синдромів, спленомегалії та гемосидерозу внутрішніх органів. Поняття про лейкози та лімфоми. Основні компоненти системи згортання крові. Фактори розвитку кровоточивості та причини геморагічних синдромів – тромбоцитопенії, коагулопатії, геморагічний васкуліт. Аналіз та інтерпретація загальноклінічного дослідження крові. Запальні і неzapальні зміни.

Тема 25 Анатомо-фізіологічні особливості розвитку пацієнтів різного віку. Вікові особливості фізикального обстеження.

Анатомо-фізіологічні особливості дихальної, серцево-судинної, травної, сечовидільної, кровотворної, ендокринної систем у дитячому віці. Клінічні ознаки ураження дихальної, серцево-судинної, травної, сечовидільної, кровотворної, ендокринної систем у дітей. Особливості опитування пацієнтів дитячого віку. Можливі особливості огляду пацієнтів дитячого віку. Застосування пальпації, перкусії, аускультації при обстеженні пацієнтів дитячого віку.

Тема 26 Вікові особливості лабораторних методів дослідження.

Особливості інтерпретації клінічного аналізу крові дітей відповідно до віку. Особливості параметрів біохімічних та серологічних методів дослідження пацієнтів дитячого віку. Дослідження сечі, мокротиння, кісткового мозку та інших середовищ при обстеженні пацієнтів дитячого віку.

Тема 27 Вікові особливості інструментальних методів дослідження.

Особливості інтерпретації результатів радіологічних методів дослідження у дитячому віці. Особливості ЕКГ дитячого віку. Особливості спірограми дитячого віку. Вимоги до проведення ендоскопічних методів дослідження у дитячому віці та інтерпретація результатів.

Тема 28 Принципи здорового харчування.

Поняття про здорове харчування. Методи оцінки вгодованості пацієнта. Принципи розрахунку індивідуальної програми харчування у пацієнтів різного віку.

Тема 29 Лікувально-профілактичне харчування.

Значення лікувально-профілактичного харчування. Види та раціони лікувально-профілактичного харчування. Молоко в лікувально-профілактичному харчуванні. Вітаміни в лікувально-профілактичному харчуванні. Застосування пектину в лікувально-профілактичному харчуванні. Організація забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням. Контроль якості лікувально-профілактичного харчування. Тактики дієтотерапії. Контрастні дієти: розвантажувальні та навантажувальні. Режим харчування хворих. Система лікувального харчування: елементна та дієтна. Основні характеристики дієт: показання до застосування; цільове (лікувальне) призначення; енергетична цінність і хімічний склад; особливості кулінарної обробки їжі; режим харчування; перелік заборонених та рекомендованих страв.

Тема 30 Вигодовування дітей першого року життя.

Природне вигодовування немовлят. Переваги природного вигодовування немовлят. Значення годування груддю для здоров'я дитини і матері. Кількісний і якісний склад материнського молока. Імунобіологічна роль материнського молока. Труднощі при годуванні груддю. Профілактика гіпогалакції і маститу. Режим харчування жінки-годувальниці. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування. Правила і техніка вигодовування материнським молоком. Потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях. Принципи введення прикорму. Визначення поняття штучного вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні. Прикорм і корекція харчування при штучному вигодовуванні.

Тема 31 Імунізація населення.

Місце імунопрофілактики в системі профілактичних і протиепідемічних заходів. Загальна характеристика вакцин. Принципи імунізації. Активна і пасивна імунізація. Зберігання і транспортування імунобіологічних препаратів. Перелік медичних протипоказань та застережень до проведення профілактичних щеплень. Вакцинація осіб з імуносупресією та імунодефіцитом. Алгоритм дій при виникненні несприятливих подій після імунізації (НППІ).

Тема 32 Календар щеплень. Обов'язкові та рекомендовані щеплення.

Календар профілактичних щеплень в Україні. Рекомендовані щеплення. Імунопрофілактика контактних. Екстрена профілактика.

Тема 33 Поняття про гігієну, як ланку у профілактиці розповсюдження внутрішньолікарняної інфекції.

Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію. Санітарно-епідеміологічний режим і його складові. Забезпечення санітарно-епідеміологічного режиму у відділеннях терапевтичного та хірургічного профілю.

Тема 34 Асептика, антисептика у медичному закладі.

Асептика. Шляхи розповсюдження екзогенної та ендогенної інфекції. Підготовка до стерилізації, стерилізація, зберігання стерильності операційної білизни, перев'язувального матеріалу, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу. Обробка рук хірурга та шкіри в ділянці операційного поля. Профілактика розповсюдження ВІЛ-інфекції.

Тема 35 Поняття про гострий живіт. Запальні та незапальні захворювання. Синдром гострого живота. Основні принципи діагностики та тактика ведення.
Тема 36 Основні види і методи знеболення. Показання та протипоказання. Визначення місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (поверхнева, пошарова інфільтративна, регіональна, субарахноїдальна, епідуральна, внутрішньо-кісткова). Препарати і їх дози для місцевої анестезії. Показання, протипоказання для застосування різних способів місцевої анестезії. Можливі ускладнення при проведенні місцевої анестезії та їх профілактика. Визначення загальної анестезії. Різновиди загальної анестезії. Показання та протипоказання для різних видів наркозу. Поняття про премедикацію. Препарати для інгаляційного та неінгаляційного наркозу. Масковий наркоз, методика проведення. Стадії ефірного наркозу. Будова апарату для інгаляційного наркозу. Типи дихальних контурів. Алгоритм проведення ендотрахеального наркозу. Різновиди неінгаляційного наркозу, застосування. Особливості проведення неінгаляційного наркозу. Можливі ускладнення при загальній анестезії та їх профілактика
Тема 37 Основні засади паліативної та хоспісної медичної допомоги. Поняття про паліативну медичну допомогу. Види паліативної медичної допомоги. Поняття про хоспіс. Організація хоспісної служби в Україні.
Тема 38 Підсумковий контроль Підсумковий контроль теоретичної підготовки з дисципліни, знань студентів з виявлення основних симптомів та синдромів при аналізі результатів інструментальних та лабораторних методів обстеження пацієнтів. Контроль засвоєння практичних навичок з методів обстеження хворого.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Критично осмислювати сучасні теорії, концепції, принципи, методи, методики та технології сфери громадського здоров'я.
РН2	Застосовувати сучасні теорії, концепції, принципи, методи, методики та технології сфери громадського здоров'я.
РН3	Інтегрувати нові знання у сфері громадського здоров'я з уже наявними.
РН4	Здобувати нові знання у сфері громадського здоров'я.
РН5	Впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 229 Громадське здоров'я:

ПР1	Володіти категоріальним та методологічним апаратом сфери громадського здоров'я, використовувати відповідні методи та інструменти у професійній діяльності.
-----	--

ПР2	Критично осмислювати факти, аналізувати та узагальнювати інформацію у професійній сфері.
ПР9	Планувати і здійснювати прикладні дослідження у сфері громадського здоров'я, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.
ПР11	Розуміти принципи розробки та впровадження, планувати та здійснювати заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, а також заходи спрямовані на захист та зміцнення здоров'я населення.
ПР14	Оцінювати ефективність програм і послуг сфери громадського здоров'я, спрямованих на поліпшення здоров'я населення.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН3	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СН4	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни.	
Лк1 "Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого." (денна)	
Роль і місце пропедевтики внутрішньої медицини серед клінічних дисциплін терапевтичного профілю. Загальний огляд хворого та огляд окремих частин тіла. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого.	
Пр1 "Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни." (денна)	
Пропедевтика внутрішньої медицини як введення в клінічну практику. Історія становлення пропедевтики внутрішньої медицини в Україні та за її межами. Основні цілі та об'єкти вивчення пропедевтичної медицини. Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб: фізикальні, інструментальні, лабораторні. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, за відсутності карантинних обмежень. Застосування презентації з подальшим обговоренням.	
Тема 2. Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого.	

Пр2 "Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого." (денна)

Медична історія хвороби: основні її розділи та правила складання. Методика розпитування хворого. Основні структурні частини анамнезу. Роль вчених-клініцистів у розвитку професійного мистецтва опитування хворого. Методика проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого (різновиди загальних станів хворого та їх критерії), оцінка стану його свідомості (типи порушень свідомості), постави, ходи, положення у ліжку (активне, пасивне, вимушене, їх види). Тілобудова та основні критерії нормальних конституціональних типів. Визначення і оцінка індексу маси тіла. Шкіра, її властивості (колір, еластичність, вологість, температура, елементи висипки, невуси, шрами, рубці) та патологічні зміни; оцінка стану волос та нігтів. Підшкірна клітковина (вгодованість, розподіл, типи ожиріння), стан м'язів та опорно-рухового апарату. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів. Методика проведення та послідовність огляду голови і шиї, кінцівок та тулуба, живота та грудної клітки. Діагностичне значення отриманих симптомів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 3. Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Статичний та динамічний огляд грудної клітки. Пальпація грудної клітки.

Лк2 "Симптоми при захворюваннях органів дихання на підставі розпиту хворого, пальпації, перкусії грудної клітки та аускультації легень. Інструментальні та лабораторні методи обстеження." (денна)

Симптоми при захворюваннях органів дихання на підставі розпиту хворого, пальпації, перкусії грудної клітки та аускультації легень. Інструментальні та лабораторні методи обстеження.

Пр3 "Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Статичний та динамічний огляд грудної клітки. Пальпація грудної клітки." (денна)

Послідовність виявлення та деталізації найважливіших суб'єктивних симптомів і їх семіологічна оцінка. Особливості з'ясування анамнезу захворювання та життя. Методика проведення статичного та динамічного огляду грудної клітки. Визначення топографічних ділянок та фізіологічних утворень на грудній клітці та їх діагностичне значення. Фізіологічні та патологічні форми грудної клітки, їх критерії. Патологічні форми дихання (Чейна-Стокса, Біота, Куссмауля, Грокко), їх характеристика та причини виникнення. Послідовність проведення пальпації грудної клітки, визначення голосового тремтіння та семіологічна оцінка його результатів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 4. Перкусія як метод фізикального обстеження легень. Методика проведення порівняльної перкусії легень. Методика проведення топографічної перкусії легень. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень.

Пр4 "Перкусія як метод фізикального обстеження легень. Методика проведення порівняльної перкусії легень. Методика проведення топографічної перкусії легень. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень." (денна)

Історія становлення перкусії як методу фізикального обстеження. Роль перкусії у визначенні стану легень. Класифікація перкусії за цілями, за силою нанесення перкуторного удару, за методикою проведення. Різновиди та умови виникнення перкуторних тонів. Основні топографічні ділянки та орієнтири на поверхні грудної клітки. Основні завдання та методика проведення порівняльної перкусії легень. Алгоритм проведення порівняльної і топографічної перкусії легень. Послідовність характеристики та діагностичне значення отриманих даних. Причини виникнення тупого, тимпанічного, притуплено-тимпанічного, коробкового перкуторних тонів над легеньми. Основні топографічні лінії на поверхні грудної клітки. Основні завдання та послідовність проведення топографічної перкусії легень. Результати порівняльної та топографічної перкусії легень при синдромах ущільнення легеневої тканини, накопичення рідини та повітря у плевральній порожнині, збільшення повітряності легеневої тканини, утворення порожнини в легеньх. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 5. Аускультация як метод фізикального обстеження легень. Методика аускультатії легень. Основні дихальні шуми. додаткові дихальні шуми (хрипи, крепітація, шуму тертя плеври).

Пр5 "Аускультация як метод фізикального обстеження легень. Методика аускультатії легень. Основні дихальні шуми. додаткові дихальні шуми (хрипи, крепітація, шуму тертя плеври)." (денна)

Історія розвитку аускультатії як методу фізикального обстеження хворого. Правила користування стетоскопом та фонендоскопом. Методика проведення орієнтовної порівняльної аускультатії легень. Основні дихальні шуми, їх кількісні та якісні зміни, умови виникнення. Методика визначення бронхофонії та її діагностичне значення. Класифікація додаткових дихальних шумів. Причини виникнення сухих та вологих хрипів, їх різновиди. Умови виникнення крепітації та шуму тертя плеври. Диференціальні ознаки додаткових дихальних шумів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Тестування.

Тема 6. Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.

Пр6 "Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання." (денна)

Роль аналізів крові в діагностиці захворювань дихальної системи. Лабораторне дослідження харкотиння. Плевральна пункція. Показання та методика проведення спірографії і пневмотахометрії, основні показники в нормі, зміни при обструктивному та рестриктивному варіантах порушень дихання. Пульсоксиметрія та дослідження газів артеріальної та венозної крові. Знайомство з методикою проведення та діагностичним значенням бронхоскопії та бронхографії. Рентгенологічне дослідження органів грудної клітки, його різновиди та діагностичне значення. Комп'ютерна томографія органів грудної клітки, основні показання до її проведення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). Трактуються отриманих даних спірографії, пікфлоуметрії, пульсоксиметрії комп'ютерної томографії, рентгенологічного, ультразвукового обстеження органів грудної клітини. обстеження органів грудної клітки.

Тема 7. Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево–судинної системи.

Лк3 "Фізикальні методи обстеження серцево-судинної системи. Діагностичне значення виявлених симптомів. Інструментальні та лабораторні методи дослідження серцево-судинної системи." (денна)

Фізикальні методи обстеження серцево-судинної системи. Діагностичне значення виявлених симптомів. Інструментальні та лабораторні методи дослідження серцево-судинної системи.

Пр7 "Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево–судинної системи." (денна)

Діагностичне значення основних фізикальних методів обстеження системи кровообігу. Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із серцево–судинною патологією. Проведення загального огляду кардіологічного хворого. Поняття про серцево-судинний ризик. Послідовність проведення огляду ділянки серця, визначення меж відносної та абсолютної меж серця. Методика і техніка аускультатії серця. Механізм формування серцевих тонів. Причини посилення та послаблення тонів. Акцент тону. Зміни тонів за тембром (хлопаючий, приглушений, оксамитовий, металевий, гарматний тони). Поняття про розщеплення та роздвоєння серцевих тонів, причини їх виникнення та часові характеристики. Додаткові тони – тон відкриття мітрального клапана, галопні тони. Методичні особливості аускультатії серця - безпосередньо вухом, стетоскопом, фонендоскопом: у положенні хворого стоячи, лежачи, у стані спокою і після фізичного навантаження. Причини виникнення та класифікація серцевих шумів. Діагностичне значення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Тестування.

Тема 8. Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.

Пр8 "Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску." (денна)

Судини, доступні для визначення пульсу (артеріального, венозного). Правила та послідовність дослідження пульсу на променевій артерії. Визначення основних властивостей пульсу, виявлення дефіциту, лабільності, парадоксальності, дикротичності пульсу. Визначення венозного тиску. Правила вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках. Основні методи визначення артеріального тиску. Поняття про тони Короткова. Основні параметри, що визначають показники систолічного та діастолічного артеріального тиску. Поняття про пульсовий та середньодинамічний артеріальний тиск. Плечо-гомільковий індекс. Нормальні значення артеріального тиску у відповідності до критеріїв ВООЗ/МТГ. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 9. Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ.

Пр9 "Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ." (денна)

Клініко-діагностичне значення методу електрокардіографії. Біофізичні і фізіологічні основи ЕКГ. Структура і функція водіїв ритму серця та провідникової системи. Основні та додаткові шляхи проведення імпульсу. Методика і техніка реєстрації ЕКГ: стандартні відведення, однополюсні відведення від кінцівок, грудні відведення. Основні елементи ЕКГ: значення тривалості та амплітуди зубців, тривалості інтервалів і сегментів в нормі. Алгоритм і методика розшифрування ЕКГ. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота у профільному відділенні лікувального закладу: проведення та трактування отриманих даних дослідження ЕКГ (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Тестування.

Тема 10. Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи.

Пр10 "Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи." (денна)

Фонокардіографія: діагностичне значення методу, методика реєстрації та принципи розшифрування. Полікардіографія. Ехокардіографія: діагностичне значення методу, методика і техніка ехокардіографічного дослідження. Найважливіші ехокардіографічні параметри – об'єми порожнин серця, фракція викиду, товщина міжшлуночкової перетинки та задньої стінки лівого шлуночка. Допплерографія серця та судин. Флебографія, реовазографія: діагностичне значення методів. Методика і техніка дослідження. Роль коронароангіографії, комп'ютерної томографії, магніто-резонансної томографії в сучасній діагностиці серцево-судинної патології. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота у профільному відділенні лікувального закладу: проведення та трактування отриманих даних досліджень (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Тестування.

Тема 11. Розпит та огляд хворих із захворюваннями органів травлення. Огляд живота.

Лк4 "Діагностичне значення симптомів, виявлених під час фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення та сечовидільної системи." (денна)

Діагностичне значення симптомів, виявлених під час фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення. Інструментальні та лабораторні методи обстеження. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями органів сечовидільної системи. Інструментальні та лабораторні методи обстеження.

Пр11 "Розпит та огляд хворих із захворюваннями органів травлення. Огляд живота." (денна)

Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із патологією шлунково–кишкового тракту. Особливості збирання анамнезу. Зміни зовнішнього вигляду хворого при різних патологіях шлунково–кишкового тракту. Послідовність огляду живота (форма, розміри, симетричність, стан шкіри та пупка, вгдованість, стан підшкірних судин, характер оволосіння). Поняття про топографічні зони та топографічні лінії на поверхні живота. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 12. Перкусія і пальпація живота.

Пр12 "Перкусія і пальпація живота." (денна)

Завдання та методика проведення поверхневої пальпації живота. Методи виявлення асцитів (оглядовий, перкуторний, флюктуації). Проекція відділів шлунково-кишкового тракту на поверхню живота. Послідовність проведення глибокої ковзної методичної пальпації відділів кишківника за методом Образцова–Стражеска. Перкуторне визначення розмірів та меж печінки за методами Образцова та Курлова. Причини збільшення та зменшення розмірів печінки. Методика проведення глибокої ковзної пальпації печінки. Характеристика нормальної пальпаторної картини та можливі зміни нижнього краю печінки при патології. Методика перкуторного визначення розмірів селезінки, основні причини її збільшення. Правила пальпації селезінки. Діагностична цінність визначення симптому Пастернацького. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 13. Лабораторні методи обстеження травної системи.

Пр13 "Лабораторні методи обстеження травної системи." (денна)

Методика інтрагастральної рН-метрії, фракційного дослідження шлункового вмісту, аналіз отриманих даних. Методи діагностики *Helicobacter pylori*. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування, аналіз отриманих даних. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота у профільному відділенні лікувального закладу: трактування отриманих результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 14. Інструментальні методи обстеження травної системи.

Пр14 "Інструментальні методи обстеження травної системи." (денна)

Ознайомлення з показаннями та методикою проведення фіброгастро–дуоденоскопії та фіброколоноскопії. Сучасні методи вивчення секреторної та кислотопродукуючої активності шлунка. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування, ан. Рентгенологічні методи обстеження шлунково–кишкового тракту. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота у профільному відділенні лікувального закладу: трактування отриманих результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 15. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів.

Лк5 "Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів." (денна)

Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів.

Пр15 "Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів." (денна)

Визначення та сучасна класифікація гломерулонефриту та пієлонефриту. Основні механізми розвитку гломерулонефриту та пієлонефриту. Скарги хворих при ураженні нирок та результати фізикального обстеження хворих на гломеруло– та пієлонефрит. набряковий синдром та синдром артеріальної гіпертензії при захворюваннях нирок. Сечовий, нефротичний синдроми при захворюваннях нирок. Поняття про хронічну хворобу нирок. Лабораторне дослідження сечі, аналіз та інтерпретація результатів загальноклінічного аналізу сечі, дослідження сечі за Нечипоренком, Амбюрге, Адис–Каковським, Зимницьким. Результати біохімічного дослідження крові при патології нирок. Можливості інструментальної діагностики патології нирок. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 16. Артеріальна гіпертензія: основні синдроми та симптоми.

Пр16 "Артеріальна гіпертензія: основні синдроми та симптоми." (денна)

Визначення ВОЗ/МТГ для артеріальної гіпертензії, есенціальної гіпертензії (гіпертонічної хвороби) та симптоматичної гіпертензії. Основні фактори ризику гіпертонічної хвороби та механізми її розвитку. Класифікація гіпертонічної хвороби за рівнем артеріального тиску та за ураженням органів-мішеней. Основні скарги хворого на гіпертонічну хворобу, дані огляду, пальпації прекардіальної ділянки, перкусії меж серцевої тупості та аускультатії серця. ЕКГ–ознаки змін міокарда при гіпертонічній хворобі. Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Ускладнені та неускладнені гіпертонічні кризи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 17. Ішемічна хвороба серця: основні симптоми та синдроми при гострому коронарному синдромі. Хронічна ішемічна хвороба серця

Пр17 "Ішемічна хвороба серця: основні симптоми та синдроми при гострому коронарному синдромі. Хронічна ішемічна хвороба серця." (денна)

Нестабільна стенокардія, поняття про гострий коронарний синдром. Визначення та основні клінічні прояви гострого інфаркту міокарда. Дані фізикальних методів обстеження хворих на гострий інфаркт міокарда. Періодизація інфаркту міокарда. ЕКГ–зміни при різних формах інфаркту міокарда в різні періоди його перебігу. Сучасні лабораторні маркери некрозу міокарда. Визначення поняття «ішемічна хвороба серця» (ІХС). Основні патогенетичні механізми та фактори ризику ІХС. Дисліпідемії. Атеросклероз. Сучасна класифікація ІХС. Визначення та основні клінічні прояви стенокардії. Функціональні класи стабільної стенокардії. Методи об'єктивної діагностики стенокардії. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 18. Пневмонії та плеврити: симптоми та синдроми на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження.

Пр18 "Пневмонії та плеврити: симптоми та синдроми на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження." (денна)

Визначення та сучасна класифікація пневмоній, класифікація за характером ураження легень. Основні етіологічні чинники пневмонії. Скарги хворих та особливості даних фізикальних методів обстеження хворих на плевро- та бронхопневмонію. Критерії тяжкого перебігу пневмонії. Можливості інструментальної діагностики ущільнення легеневої тканини. Лабораторні ознаки запального синдрому при пневмоніях. Синдром ущільнення легеневої тканини. Причини розвитку запалення плевральних листків. Шляхи утворення та циркуляції внутрішньоплевральної рідини в нормі та при патології. Особливості скарг хворого при сухому та ексудативному плевриті, відмінність даних фізикального обстеження при різних формах плевриту. Синдроми накопичення рідини та повітря у плевральній порожнині. Можливості інструментальної діагностики. Відмінність між ексудатом та трансудатом за даними фізикального та лабораторного обстеження. Основні клінічні прояви та стадії синдрому дихальної недостатності при захворюваннях легень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 19. Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма.

Пр19 "Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма." (денна)

Визначення та основні механізми розвитку хронічного бронхіту та бронхіальної астми. Основні скарги та дані фізикального обстеження хворих на хронічний бронхіт і бронхіальну астму. Синдром бронхіальної обструкції, мукоциліарної недостатності та підвищеної повітряності легень. Основні методи інструментальної діагностики. Лабораторні ознаки бронхіальної астми за даними загального аналізу крові та дослідження харкотиння. Визначення та основні клінічні прояви бронхоектатичної хвороби. Поняття про хронічне обструктивне захворювання легень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 20. Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки.

Пр20 "Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки." (денна)

Визначення та сучасна класифікація гастриту і пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки. Основні етіологічні чинники цих захворювань. Розповсюдженість хелікобактеріозу, умови пошкодження слизової оболонки шлунку та 12-палої кишки. Основні скарги хворих на хронічний гастрит та пептичну виразку. Особливості больового синдрому в залежності від локалізації патологічного вогнища та стану кислотопродукуючої функції шлунку. Прояви диспептичного синдрому при хронічному гастриті та пептичній виразці шлунку і 12-палої кишки. Можливості інструментального та лабораторного обстеження хворих. Основні ускладнення пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки. Синдром шлункової кровотечі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 21. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях гепатобіліарної системи. Основні клінічні та лабораторні прояви хронічних гепатитів і цирозів печінки.

Пр21 "Основні симптоми та синдроми при захворюваннях гепатобіліарної системи. Основні клінічні та лабораторні прояви хронічних гепатитів і цирозів печінки." (денна)

Визначення та принципи сучасної класифікації хронічного холециститу та холангіту. Поняття про дискінезії жовчовивідних шляхів та їх типи. Основні скарги хворих на холецистит і холангіт. Дані фізикального обстеження пацієнтів із хронічним холециститом та холангітом. Жовчнокам'яна хвороба: основні скарги та дані фізикального обстеження. Особливості больового синдрому. Основні прояви жовтяничного синдрому та синдрому холестазу, їх лабораторні ознаки. Визначення та принципи сучасної класифікації хронічного гепатиту та цирозу печінки. Основні етіологічні чинники розвитку гепатиту та цирозу печінки. Механізм ураження печінки при гепатитах вірусної етіології. Основні скарги хворих на гепатити та цирози печінки, особливості результатів огляду та дані фізикального обстеження. Синдроми портальної гіпертензії, печінкової недостатності та гепатолієнальний синдром при ураженнях печінки. Основні ускладнення цирозів печінки. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 22. Принципи побудови діагнозу.

Лк6 "Принципи побудови діагнозу." (денна)

Принципи постановки діагнозу. Поняття про доказову медицину.

Пр22 "Принципи побудови діагнозу." (денна)

Медична історія хвороби: основні її розділи та правила складання. Узагальнення знань з методики розпитування та огляду хворого, його діагностичне значення, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, перегляд презентації, вирішення ситуаційних завдань.

Тема 23. Сучасні принципи класифікації та кодування хвороб.

Пр23 "Сучасні принципи класифікації та кодування хвороб." (денна)

Поняття про міжнародні класифікації хвороб та принципи їх використання в клінічній практиці. Використання МКХ 10, ICD 2. Класифікатор хвороб та споріднених проблем в охороні здоров'я. Класифікатор медичних інтервенцій. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, перегляд презентації, вирішення ситуаційних завдань.

Тема 24. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів системи крові. Загальноклінічний аналіз крові.

Лк7 "Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів системи крові. Загальноклінічний аналіз крові." (денна)

Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів системи крові. Інструментальне та лабораторне дослідження системи крові. Інтерпретація результатів.

Пр24 "Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів системи крові. Загальноклінічний аналіз крові." (денна)

Визначення та сучасна класифікація анемії. Основні лабораторні критерії анемії. Механізм розвитку нестачі заліза в організмі та виникнення залізодефіцитної анемії. Основні клінічні прояви сидеропенічного та загальногіпоксичного синдромів при залізодефіцитній анемії. Причини та патогенез В12-фолієводефіцитної анемії. Прояви загальноанемічного синдрому, синдромів ураження органів травлення, фунікулярного мієлозу та ураження периферичної крові при В12-фолієводефіцитній анемії. Основні лабораторні ознаки В12-фолієводефіцитної анемії. Вроджені та набуті гемолітичні анемії: прояви загальноанемічного, жовтяничного синдромів, спленомегалії та гемосидерозу внутрішніх органів. Поняття про лейкози та лімфоми. Основні компоненти системи згортання крові. Фактори розвитку кровоточивості та причини геморагічних синдромів. Аналіз та інтерпретація загальноклінічного дослідження крові. Запальні і незапальні зміни. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 25. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку пацієнтів різного віку. Вікові особливості фізикального обстеження.

Пр25 "Анатомо-фізіологічні особливості розвитку пацієнтів різного віку. Вікові особливості фізикального обстеження." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості дихальної, серцево-судинної, травної, сечовидільної, кровотворної, ендокринної систем у дитячому віці. Клінічні ознаки ураження дихальної, серцево-судинної, травної, сечовидільної, кровотворної, ендокринної систем у дітей. Особливості опитування пацієнтів дитячого віку. Можливі особливості огляду пацієнтів дитячого віку. Застосування пальпації, перкусії, аускультації при обстеженні пацієнтів дитячого віку. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуативних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: робота біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 26. Вікові особливості лабораторних методів дослідження.

Пр26 "Вікові особливості лабораторних методів дослідження." (денна)

Особливості інтерпретації клінічного аналізу крові дітей відповідно до віку. Особливості параметрів біохімічних та серологічних методів дослідження пацієнтів дитячого віку. Дослідження сечі, мокротиння, кісткового мозку та інших середовищ при обстеженні пацієнтів дитячого віку. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 27. Вікові особливості інструментальних методів дослідження.

Пр27 "Вікові особливості інструментальних методів дослідження." (денна)

Особливості інтерпретації результатів радіологічних методів дослідження у дитячому віці. Особливості ЕКГ дитячого віку. Особливості спірограми дитячого віку. Вимоги до проведення ендоскопічних методів дослідження у дитячому віці та інтерпретація результатів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуативних завдань. За можливістю у профільному відділенні лікувального закладу: трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 28. Принципи здорового харчування.

Лк8 "Поняття про здорове харчування" (денна)

Поняття про здорове харчування. Вигодовування дітей першого року життя. Корекція харчування.

Пр28 "Принципи здорового харчування." (денна)

Поняття про здорове харчування. Методи оцінки вгодованості пацієнта. Принципи розрахунку індивідуальної програми харчування у пацієнтів різного віку. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуативних завдань.

Тема 29. Лікувально-профілактичне харчування.

Пр29 "Лікувально-профілактичне харчування." (денна)

Значення лікувально-профілактичного харчування. Види та раціони лікувально-профілактичного харчування. Молоко в лікувально-профілактичному харчуванні. Вітаміни в лікувально-профілактичному харчуванні. Застосування пектину в лікувально-профілактичному харчуванні. Організація забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням. Контроль якості лікувально-профілактичного харчування. Тактики дієтотерапії. Контрастні дієти: розвантажувальні та навантажувальні. Режим харчування хворих. Система лікувального харчування: елементна та дієтна. Основні характеристики дієт: показання до застосування; цільове (лікувальне) призначення; енергетична цінність і хімічний склад; особливості кулінарної обробки їжі; режим харчування; перелік заборонених та рекомендованих страв. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), тестування.

Тема 30. Вигодовування дітей першого року життя.

Пр30 "Вигодовування дітей першого року життя." (денна)

Природне вигодовування немовлят. Переваги природного вигодовування немовлят. Значення годування груддю для здоров'я дитини і матері. Кількісний і якісний склад материнського молока. Імунобіологічна роль материнського молока. Труднощі при годуванні груддю. Профілактика гіпогалактії і маститу. Режимі харчування жінки-годувальниці. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування. Правила і техніка вигодовування материнським молоком. Потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях. Принципи введення прикорму. Визначення поняття штучного вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні. Прикорм і корекція харчування при штучному вигодовуванні. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуативних завдань.

Тема 31. Імунізація населення.

Лк9 "Імунізація населення." (денна)

Місце імунопрофілактики в системі профілактичних і протиепідемічних заходів. Загальна характеристика вакцин. Принципи імунізації. Активна і пасивна імунізація. Зберігання і транспортування імунобіологічних препаратів. Календар профілактичних щеплень в Україні. Рекомендовані щеплення. Імунопрофілактика контактних. Екстрена профілактика.

Пр31 "Імунізація населення." (денна)

Місце імунопрофілактики в системі профілактичних і протиепідемічних заходів. Загальна характеристика вакцин. Принципи імунізації. Активна і пасивна імунізація. Зберігання і транспортування імунобіологічних препаратів. Перелік медичних протипоказань та застережень до проведення профілактичних щеплень. Вакцинація осіб з імуносупресією та імунодефіцитом. Алгоритм дій при виникненні несприятливих подій після імунізації (НППІ). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, перегляд презентації, вирішення ситуативних завдань.

Тема 32. Календар щеплень. Обов'язкові та рекомендовані щеплення.

Пр32 "Календар щеплень. Обов'язкові та рекомендовані щеплення." (денна) Календар профілактичних щеплень в Україні. Рекомендовані щеплення. Імунопрофілактика контактних. Екстрена профілактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, перегляд презентації, вирішення ситуаційних завдань.
Тема 33. Поняття про гігієну, як ланку у профілактиці розповсюдження внутрішньолікарняної інфекції.
Пр33 "Поняття про гігієну, як ланку у профілактиці розповсюдження внутрішньолікарняної інфекції." (денна) Поняття про внутрішньо-лікарняну інфекцію. Санітарно-епідеміологічний режим і його складові. Забезпечення санітарно-епідеміологічного режиму у відділеннях терапевтичного та хірургічного профілю. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), тестування.
Тема 34. Асептика, антисептика у медичному закладі.
Пр34 "Асептика, антисептика у медичному закладі." (денна) Асептика. Шляхи розповсюдження екзогенної та ендогенної інфекції. Підготовка до стерилізації, стерилізація, зберігання стерильності операційної білизни, перев'язувального матеріалу, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу. Обробка рук хірурга та шкіри в ділянці операційного поля. Профілактика розповсюдження ВІЛ-інфекції. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), тестування.
Тема 35. Поняття про гострий живіт. Запальні та незапальні захворювання.
Пр35 "Поняття про гострий живіт. Запальні та незапальні захворювання." (денна) Синдром гострого живота. Основні принципи діагностики та тактика ведення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань. За можливістю робота у профільному відділенні лікувального закладу: біля ліжка хворого, трактування результатів обстеження (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).
Тема 36. Основні види і методи знеболення. Показання та протипоказання.
Пр36 "Основні види і методи знеболення. Показання та протипоказання." (денна) Визначення місцевої та загальної анестезії. Різновиди місцевого знеболення (поверхнева, пошарова інфільтративна, регіональна, субарахноїдальна, епідуральна, внутрішньо-кісткова). Препарати для місцевої анестезії. Можливі ускладнення при проведенні місцевої та загальної анестезії та їх профілактика. Поняття про премедикацію. Препарати для інгаляційного та неінгаляційного наркозу. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), тестування.
Тема 37. Основні засади паліативної та хоспісної медичної допомоги.

Пр37 "Основні засади паліативної та хоспісної медичної допомоги." (денна)

Поняття про паліативну медичну допомогу. Види паліативної медичної допомоги. Поняття про хоспіс. Організація хоспісної служби в Україні. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації), вирішення ситуаційних завдань.

Тема 38. Підсумковий контроль

Пр38 "Підсумковий контроль." (денна)

Підсумковий контроль теоретичної підготовки з дисципліни, знань студентів з виявлення основних симптомів та синдромів при аналізі результатів інструментальних та лабораторних методів обстеження пацієнтів. Контроль засвоєння практичних навичок з методів обстеження хворого.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Самостійне навчання
МН5	Електронне навчання
МН6	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН7	Лекційне навчання

Застосування сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL) сприяє розвитку фахових здібностей.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем, здатність використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя, наполегливість формуються під час застосування TBL, CBL та RBL методів. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, знання та розуміння предметної області здобуваються протягом лекцій, самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Виконання групового практичного завдання
НД3	Розбір клінічних кейсів
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами

НД5	Інтерактивні лекції
НД6	Електронне навчання у системах (перелік конкретизується викладачем, наприклад, Google Classroom, Zoom та у форматі Youtube-каналу)
НД7	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД8	Індивідуальний дослідницький проєкт
НД9	Підготовка до диференційованого заліку

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Визначення рівня набутого досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей та причин невідповідності. Корекція процесу навчання.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Визначення досягнень навчальної діяльності.

МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Контроль за дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Корекція процесу навчання.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів із подальшим визначення рівня практичної підготовки.
МФО3 Розв'язування клінічних кейсів	Формування клінічного мислення і самостійності в практичній роботі.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення та обґрунтування прийнятих рішень. Визначення рівня теоретичної підготовки.
МФО4 Самостійне виконання студентами ситуаційних завдань на практичних заняттях.	Формування клінічного мислення, самостійності і відповідальності в практичній роботі.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення та обґрунтування прийнятих рішень. Визначення рівня теоретичної підготовки.
МФО5 Обговорення результатів виконання студентами ситуаційних завдань на практичних заняттях.	Формування клінічного мислення, самостійності і відповідальності в практичній роботі.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення та обґрунтування прийнятих рішень. Визначення рівня теоретичної підготовки.

МФО6 Консультування викладача під час підготування індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт).	Науково-дослідницька робота сприяє розвитку у здобувача фахових здібностей, аналітичного та критичного мислення, формуванню наукового світогляду, наполегливості, працездатності, ініціативності тощо.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача.
МФО7 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Перевірка рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Формування відповідної оцінки на підставі визначеного рівня теоретичної підготовки
МФО8 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

МСО1 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, оцінювання ситуаційних завдань і клінічних кейсів, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті. Студент може отримати максимально 120 балів, мінімально - 72 бали. Додаткові заохочувальні бали за підготування науково-дослідницького проекту (від 5 до 10), залежно від виду проекту
МСО2 Підсумковий контроль: диференційований залік	Складання практично-орієнтованого диференційованого заліку. До складання допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал.	На останньому занятті.	Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач 80 балів, мінімальна кількість балів - 48 балів.
МСО3 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	Визначення рівня засвоєння практичних навичок. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач 48 балів, мінімальна кількість балів - 29.	На останньому занятті.	Складова диференційованого заліку.

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Другий семестр вивчення		248 балів	
МСО1. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки		120	
	Усне опитування, оцінювання ситуаційних завдань і клінічних кейсів, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, тестування.	120	Ні
МСО2. Підсумковий контроль: диференційований залік		80	
	відповідь на теоретичні питання	50	Ні
	відповідь на питання практичної підготовки	20	Ні

	демонстрація практичних навичок	10	Ні
МСОЗ. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій		48	
	Визначення рівня засвоєння практичних навичок.	48	Ні

При засвоєнні матеріалів студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 3,2 балу (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 120. За диференційований залік студент може максимально отримати - 80 балів. Студент допускається до диференційованого заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Форма проведення підсумкового контролю включає контроль теоретичної і практичної підготовки: відповідь на 2 теоретичні питання білету - максимальна кількість балів 50, мінімальна 30, відповідь на питання практичної підготовки - максимальна кількість балів 30, мінімальна 12, демонстрація практичної навички - максимальна кількість балів 10, мінімальна - 6. Диференційований залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів. Максимальна кількість балів за практику не може перевищувати 200 балів. У випадку незадовільного результату студент має право двічі перескласти диференційований залік. У разі введення обмежень заняття проводяться дистанційно із застосуванням навчальних платформ СумДУ Mix learning, Lectur.ED і платформ Google Meet, Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани ноутбуки)
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
ЗН6	Фантоми, муляжі, обладнання симуляційного центру
ЗН7	Медичне обладнання (ростомір, ваги, тонометр, фонендоскоп, електрокардіограф та ін.)
ЗН8	Навчальні відео
ЗН9	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН10	КНП СМР «ДКЛ Святої Зінаїди», КНП СОР «СОКЛ», КНП СОР "Сумський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни"

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими [Текст] : підручник / А. В. Єпішин, С. М. Анрейчин, Б. Г. Бугай та ін. ; ред. А.В. Єпішин. — 2-ге вид., без змін. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2020. — 768 с.
2	Propedeutics of internal medicine [Текст] : textbook. P.1 : Diagnostics / O. M. Kovalyova, T. V. Ashcheulova. — 5-th ed. — Vinnytsya : Nova Knyha, 2020. — 424 p.
3	Propedeutics of internal medicine [Текст] : textbook. Part 1 : Diagnostics / O. M. Kovalyova, T. V. Ashcheulova. — 5-th ed. — Vinnytsya : Nova Knyha, 2020. — 424 p.
4	Nelson Textbook of Pediatrics [Text] / R. M. Kliegman [et al.] ; ed. R. E. Behrman. - 21th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2020.
5	Загальна хірургія : базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів- медичних університетів, інститутів й академій / С. Д. Хіміч [та ін.] ; за ред.: С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби. - 3-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 607 с
Допоміжна література	
1	Зв'язок ліпідного обміну I рівня альбумінурії з одонуклеотидним поліморфізмом -204A>C[RS 3808607] гена СУР7А1 у хворих на цукровий діабет типу 2 та артеріальну гіпертензію [Текст] / Н. В. Деміхова, О. М. Чернацька, Т. С. Мазур, С.І. Бокова та ін. // Лікарська справа. Врачебное дело: Науково-практичний журнал; Внесений ВАК до Переліку наукових видань України у галузі "Медичні науки", "Біологічні науки", "Фармацевтичні науки"; Мова видання: укр, рос, англ / Засн.: МОЗ — 2018. — № 7-8. — С. 37-43
2	Спосіб діагностики порушень функціонального стану серцево-судинної системи дітей, народжених пізньонедоношеними / Попов С.В., Бокова С.І., Петрашенко В.О. [та ін.] патент № 125831, номер заявки u 2017 12762, зареєстровано 25.05.2018.
3	Пропедевтична педіатрія /За ред. акад. НАМН, проф. В. Г. Майданника - Вінниця: Нова книга, 2018 . – 872 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/
2	http://library.med.utah.edu/kw/ecg
3	https://elearning.sumdu.edu.ua/works/4988/nodes/1004922
4	https://lib.sumdu.edu.ua/